

Nebojme se s dětmi do terénu 2010

i Azimutová stezka

Cíl: žák zvládá základy práce s buzolou - je schopen dojít k cíli podle stanovených azimutů

Pomůcky: buzola, tužka, alespoň 10 malých papírků, připínáčky nebo sešívačka

Postup: Vysvětlíme žákům základy práce s buzolou a princip pochodu podle azimutu a vytváření „azimutové stezky“ (viz níže). Rozdělíme skupinu na dvě části, z nichž každá vytvoří „azimutovou stezku“ pro tu druhou. Když jsou obě skupiny hotovy, pokusí se projít stezkou, kterou připravila druhá skupina.

BUZOLA

Buzola je jednoduchý přístroj, který slouží k orientaci v terénu, určování světových stran a měření azimutu. První buzolu sestrojil český vynálezce Josef Ressel. Jejím základem je kompas, který svou střílkou ukazuje na magnetický pól Země. Pro běžné účely orientace je to dostatečně přesný směr k severnímu zeměpisnému pólu Země. Dále je buzola opatřena průzorem, kterým nastavujeme směr k bodu v terénu. Měření se provádí pomocí otočného kotouče se stupnicí s vyznačenými úhly. Světové strany jsou označeny počátečními písmeny jejich anglického názvu: N - sever (north), S - jih (south), W - západ (west), E - východ (east). Uprostřed kotouče jsou vyznačeny rysky, které jsou rovnoběžné se směrem sever - jih na stupnici.

Orientace mapy

Na mapu se přiloží buzola tak, aby mřížka mapy (směr sever - jih) byla rovnoběžná s dlouhým okrajem buzoly. Značka severu na otočném kotouči se nastaví proti pevnému ukazateli (šipce) buzoly. Pak se otáčí mapou i s buzolou, dokud střílka neukazuje na označení severu („N“) na stupnici.

AZIMUT

Azimut je orientovaný úhel, který svírá určitý směr (pochodová osa, směr k pozorovanému objektu, směr pohybu ...) od směru severního. Úhel je *orientovaný*, zaleží tedy na směru měření úhlu - měří se po směru pohybu hodinových ručiček, tj. od severu k východu. Měří se ve stupních. Z jeho definice vyplývá, že sever má azimut 0°, východ 90°, jih 180° a západ 270°. K měření azimutu se používá buzola.

AZIMUTOVÁ STEZKA

Tvorba stezky: Buzolu na prvním stanovišti zorientujeme na sever - otáčíme s ní tak, aby střílka byla rovnoběžná s ryskami kotouče. Poté si vyhlédneme další stanoviště a ze stupnice na otočném kotouči odečteme azimut. Jeho velikost napíšeme na papírek, který na stanovišti k něčemu připevníme. Na papírku musí být také údaj vzdálenosti, totiž po kolika krocích v daném azimutu je třeba další stanoviště hledat. Na stanovišti č. 2 pokračujeme stejně. !!! Pozor: pokud vytváříme stezku od cíle k začátku, pracujeme s buzolou opačně, totiž zorientovanou na jih (tj. mezi rysky umístíme opačný konec střílky). Tato metoda má tu výhodu, že se po odkrokování jednotlivých úseků nemusíme vracet s papírkem na předchozí stanoviště.

Procházení stezky: Kompas na prvním stanovišti zorientujeme na sever a otočný kotouč buzoly nastavíme na příslušný azimut dle zadání. Kompas pak držíme stále zorientovaný na sever a jdeme dle směru, který nám určuje středová osa buzoly. Po příslušném počtu kroků bychom měli dorazit k dalšímu stanovišti.

Částečně citováno z „<http://cs.wikipedia.org/wiki/>“